

DR. ERDŐSI-BODA KATINKA¹ – DR. ERDŐSI KÁROLY²
KLEBELSBERG A KULTÚRPOLITIKUS ÉS A POLITIKAI
KULTÚRA
A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTÉS IGÉNYE A HIDEGKÚTI
HÍREKBEN, ÉS A PARLANDOBAN

Klebelsberg Kunonak, a tudósnek egész életét áthatotta a publikációs igénye és a kultúrpolitikus a napi politikai munkájának eszközéül is tekintette a médiát, gyakran „felhasználta is” azt. Annyira tudatosan tette ezt, hogy parlamenti előterjesztéseit jóval előbb, mintegy „megszellőztette” a sajtóban, mondhatnánk már előtte vitára bocsájtotta, megismertette a széles olvasóközönséggel. Így jó előre már társadalmi támogatottságot szerzett magának, és természetesen az általa megfogalmazott, képviselt ügynek. Az ellenzéki képviselő társai is felkészültek, felkészülhettek a vitára, de ezek a viták, – pontosan ilyen módon, – mindig termékenyek voltak, és sikerre vitték elképzeléseit. 2023-ban ünnepeljük a 200 éves Himnuszunk megszületését, és ez emlékeztethet minket arra is, hogy 1923-ban, a centenárius évében, Klebelsberg a kultuszminiszter, hogyan is emlékezett, és emlékeztetett a 100 éves születésnapról. „Úgy érzem, hogy az erkölcsi emelkedés gyönyörű megnyilatkozásának, síron túli nagyszerű engesztelődésnek vagyunk tanúi ma itt. Úgy érzem, hogy engesztelő tüzet gyújt (Szatmár) vármegye nagy fiának, (Kölcsey Ferencnek,) kinek igazát az ősatyák nem tudták egészen megérteni..... minden kétség fölött áll, hogy hagyott nekünk egy örök dalt és egy örök tettet. Örök dala a Himnusz, melyet – amíg magyar ember élni fog – a lelki emelkedés pillanataiban énekelni fog nemzete.” – hallhatták, olvashatták a korabeli emlékezők Klebelsbergtől, a politikustól. Majd gondolatát ekképpen folytatta; Kölcsey „vezette át a nyelvi és irodalmi megújulás mozgalmát a politikai térre, s így Széchenyi mellett a politikai megújulásnak egyik legszámottevőbb, legöntudatosabb képviselője lett”. Magyarazatként mindehhez hozzáteszi, képszerűen, tudván azt, hogy a jobb megértéshez, a mélyebb átérzéshez szükséges és elengedhetetlen a „zenei társítás”, a dolgok egymás melletti erősítéseinek bemutatása; „.....a reformkornak hatalmas nyitánya, nagyszerű ouverture-je: Kölcsey Himnusza. Amint a nagyobb zenei alkotásokat lendületes prélude vezet be, úgy a

¹ Dr. Erdősi-Boda Katinka. A Hidegkúti Hírek főszerkesztője, művészetfilozófus, a rendszeres publikáló szakíró.

² Dr. Erdősi Károly, A Klebelsberg Emléktársaság szóvivője

reformkor nagy magyar szimfóniájának kezdeten, 1823-ban, felcsapnak a Himnusz hatalmas akkordjai.” Mások himnuszával összehasonlítva írja; „Marseillaise volta képen a francia történelem csak egyik szakának: a forradalomnak éneke. A Wacht am Rhein a német élet csak egyik vonatkozásának: a német-francia ellentétnek költői kifejezése. Több nép himnusza az államnak csak egyik alkotórészét, (például – szerk.) a fejedelmet élteti és dicsőíti.” Konklúzióként leírja, hogy a Himnuszban „a vallásos és a nemzeti érzés oly tökéletes összhangba olvad össze, s a költemény úgy beleszövődik az ezredéves nemzeti múlt nagyszerű eseményeibe, hogy talán az egész világirodalomban nincs nemzeti himnusz, mely az illető nép sajátos lelkét úgy visszatükrözné...” – Végül szinte magának is felteszi a nagy kérdést. „Ha valaki kutatja, hogy annyi nemzeti hibánk mellett mégis hogyan élhettünk meg ezen a vérrel áztatott földön immár több mint ezer év óta, ha valaki kutatja, hol vannak, mely rétegekbe nyúlnak le a magyar erőnek gyökerei, akkor a magyarázatot megtalálja nagyjainknak, de általában a magyar léleknek abban a nagyszerű összhangjában, amelyben a sorsdöntő órán nemzeti gondolat, érzés, tett és áldozatkészség összeolvadnak”. A Szatmár vármegyei közgyűlésen elhangzott ünnepi beszédének írásos változatát a korabeli induló Napkelet c. folyóirat 6. számában jelentette meg, az Erkel Ferenc által megzenésített költeményről gondolatait – tudósként, – a széles közvélemény számára is ily módon elérhetővé tette.

„Nyelvében él a nemzet.” Széchenyinek, – akit példaképének tartott Klebelsberg, – tulajdonított mondásnak, ismerjük, tudjuk, érezzük legmélyebb jelentését, és azt is látjuk, hogy ma a politika, a ma politikusa – többek között a médiában is – milyen késhegyre menő harcot folytat egy-egy fogalom, vagy „gondolatsor” értelmezésekor, magyarázatakor.

A továbbiakban szeretném bemutatni,³ hogy a klebelsbergi szellemiséget bemutató, illetve a Klebelsberggel és korával kapcsolatosan, – a Hidegkúti Hírekben, s részben a szorosan ezzel együttműködő Parlandoban, – megjelent, megjelenő konkrét írások arculata milyen. (A Hidegkúti Hírek és a Parlando közötti szoros együttműködés során gyakran mindkét orgánus kölcsönösen átvesz egymástól írásokat.)

³ Dr. Erdősi-Boda Katinka. A Klebelsberg Kuno Emléktársaság ü. elnöke

A megközelítéshez szükséges elvi alapok

Egy adott művészeti alkotás megismerésekor, megismertetésekor két tényezőt mindenképpen előtérbe kell helyezni, az ismeretterjesztőnek, a művészeti újság írójának, a kritikusnak. Természetesen egyrészt a teljesség igényével szükséges bemutatni magát a művet, az alkotóművészt, az alkotás interpretációját, körülményeit. Másrészt a művel kapcsolatos „egyéb körülményekről is érdemes tájékoztatni” az olvasót, a hallgatót, a nézőt. A művészportrék készítése során az „egyéb körülmények” alatt az interjúalanyoknál nemcsak az ars poeticájukról és az artisztikumról írok, hanem műkritikai írásaimat olyan műelemzésekkel egészítem ki, amelyek művészetelméleti, illetve hermeneutikai megközelítéssel is járnak. Ezzel a vegyes, ugyanakkor komplex ismeretterjesztési, kommunikációs műfajjal tudom még közelebb hozni egymáshoz a művészt és közönségét. A mélyinterjúk és a műkritikák ötvözéseiből készült művészportrék olyan értelmezéstani szempontokra épülnek, mint például a hatástörténet, illetve a hermeneutikai szituációnak a tudatosítása. Az eddigi, ilyen jellegű írásaimra történő visszajelzések mind azt bizonyították, hogy a mélyebben érdeklődő olvasók, és a szakma részéről is van ezekre igény. A művészi alkotófolyamat és műhelymunka, a kulisszák mögé való betekintés mindig izgalmas dolgokat, s titkokat tár fel.

Referencia írásaim, – a fent leírtakhoz, – korábban a Parlando zenei szaklapban jelentek meg. Ezek közül az alábbiakban kiemelném Kovalik Balázssal és Szikora Jánossal készült azonos felépítésű anyagaimat, amelyek a művészek operarendezéseikhez kapcsolódtak.

Lásd.: Lásd.: https://www.parlando.hu/2016/2016-5/Erdo-si-Boda-Katinka_Kovalik-Balazs.pdf és http://www.parlando.hu/2018/2018-8/Erdo-si-Boda_Katinka.pdf.

Technikailag, ezek az írások két lépcsőben készültek. Először az előkészítés, illetve egyfajta műhelymunkának is tekinthető tevékenység során a mű értelmezése, kommunikációs üzenetei, tehát az artisztikum, valamint a művész ars poeticája kerültek feltárássra, a mélyinterjúk kérdéseinek összeállításával. Majd a második fázisban, a művész számára történő kérdések megküldése, valamint a mélyinterjú után, magának a megjelenésre váró interjú, ezen belül a műelemzés végleges elkészítése következett. Lezárásként természetesen a jóváhagyás, a művésszel való engedélyeztetés sem maradhatott el, a megjelenés előtt, hiszen így összességében ez „kényes műfaj”, és az esetleges sajtóper elkerülése könnyebben lehetséges.

Jelzem, hogy az egész megközelítés, a mélyinterjúval egybekötött műelemzés, műkritika esztétikai és művészetfilozófia (erkölcsi-etikai) illetve művészetpedagógiai síkon történik. Továbbá megjegyzem azt is, hogy művészetfilozófusként nem ideológiai alapról közelítem meg mindezt. A „műhelymunka alatt” azt értem, hogy a művészek és a kortársak írásaiból, munkáiból szakirodalmi kutatást végzek, amelyeknek eredményeit beépítem írásaimba. A populárisabb, könnyen érthetőbb, közérthető jellegűre hangolt írások természetesen nem ilyen mélységűek, de itt is a minőséggel az olvasót mindig megtiszteljük.

Ezek olyan egyedi és sajátosan ötvözött művészetelmélettel párosított művészeti ismeretterjesztő írások, amelyek a különböző művészeti területeket; azaz az alkotásokat, az alkotókat, az alkotási folyamatokat, a művészi célokat, a vonatkozó művészetpedagógiát, és művészetfilozófiát, a közvetített erkölcsi üzeneteket stb. érintik, de nem csak bemutatják, hanem egyúttal azokat értelmezik is, a befogadó számára, azok magyarázatul, s követendő/ keresendő mintául is szolgálhatnak.

A megközelítéshez szükséges gyakorlati alapok, lehetőségek

2021-ben lettem főszerkesztője a budai regionális Hidegkúti Hírek – BUDAI ECHÓ közéleti - kulturális online lapnak, amelyben, – közéleti kérdések mellett, különböző művészeti ágak vonatkozásában, – számos művészeti interjúm, írásom jelent meg. Ezek a régió kulturális/művészeti életéről, annak eseményeiről szólnak. /Lásd. <https://www.hidegkutihirek.hu/> A munkák részben az elmúlt évek sikeres, s már elfogadott „A zenétől képig, s mint kommunikáció” MMA pályázati témaköréhez, illetve az elmúlt évek KLEBELSBERG KUNO NAPOK – eseményeihez kapcsolódtak, vagy az esemény megelőző beharangozójaként, ajánlójaként, vagy utólag azok beszámolójaként, tudósításaként is. De mindenképpen ismeretterjesztő igénnyel, hol tudományos szinten, hol „csak a figyelemfelkeltés” szintjén.

Az alábbiak szerint bemutatok néhány referenciának tekinthető írást;

1. Markánsan is látható mindkét alábbi írásból, hogy szemléleti megközelítésünk mindig is a társművészetek együttes bemutatásával történik;

Kép és zene, mint kommunikáció II. szakmai műhely a Klebelsberg Napi fórum margójára

http://www.parlando.hu/2023/2023-2/Erdosi-Boda_Katinka.htm

Kodály Zoltán két tanulmánya és dr. Erdősi-Boda Katinka reflexiói
http://www.parlando.hu/2023/2023-2/Erdosi-Boda_Katinka-KODALY.pdf

[Pietra Dura bútorok](#)

[„Schopenhauer, mint nevelő” – a filozófus kortárs Nietzsche ajánlásában](#)

2. A kortárs kiállítókról többnyire tudósítások születnek, régió belül és kívül élők művészeti tárlatáról;

[Dévényi Dömötör kiállításáról \(utólagos kitekintés\)](#)

[Dávid László festészete és költészete](#)

[20 éves a BUKET](#)

3. Az interjúk – beszámolók műfajában, egyetlen kritérium van az idelátogatók vonatkozásában, hogy már letették a névjegyüket, azaz már ismertebb személyiségek, és művészetük is értékálló. (Az alábbiak terén mindkét online orgánus azokra számot tarthat;)

Beszélgetés Seidl Dénessel

http://www.parlando.hu/2023/2023-2/Erdosi-Boda_Katinka-Seidl_Denes.htm

[Hármas évforduló nyomában – A színház igazságáról 2.](#)

[Pesthidegkúti Kamarazenei Fesztivál](#)

[Mi a Versszínház? – Petőfi 200](#)

[Nagysikerű tavaszi koncert](#)

[Órzo – Molnár Levente és a Magyar Rhapsody Projekt új dala](#)

[Személyes emlékek Csurka Istvánról](#)

4. A sajtó és könyvszemlézés, műelemzés vegyes megközelítésű hangvételben íródnak, a nyomtatott és elektronikus sajtó világában már megjelentekről, míg a könyv bemutatókról, könyvajánlókról viszont igényesebb és mélyebb ismertetések készülnek.

[A hit és a tudomány kézen fogva jár – II. rész](#)

[Nem volt véletlen annak idején sem a Barbie baba megjelenése](#)

[Erkölc és kommunikáció – Műsor ajánló \(kitekintés\)](#)

[Portréfilm ajánló](#)

[„Nem támadunk senkire, de meglazítottuk a kardot....”](#)

[Emlékezés 1848. július 11-re](#)

[Oroszlánok és párducok alkonya](#)

[Mi a Versszínház? – Petőfi 200](#)

[Személyes gondolatok a pápalátogatás után](#)

[Életképek és korrajz II. – a Hadik](#)

Életrajzok és korrajz I. – a Hadik

Mi is az a biblioterápia? – avagy ez inkább művészetpedagógia, művészetfilozófia! – 1. rész

Mi is az a biblioterápia? – funkcionális analfabetizmus, avagy inkább strukturáltan gondolkodni! – 3. rész

Mi is az a biblioterápia? – avagy inkább a családi könyvtár! – 4. rész

Magyar Kultúra Napjára – Kölcsey emlékezete a Napkeletben

Pitti Katalin operaénekes a Kontúrban

Két csönd határán – Könyvbemutató

„A történelem az élet tanítómestere” – „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Mentsük meg a plébániát! Lajos atya és a Gercse templom

5. Ismeretterjesztő sorozatok egy-egy jól körülhatárolható témakörben.

Az Eucharisztia ábrázolása a képzőművészetben –

Hidegkúti Nyári Szabadegyetem – 8. rész

.....

A KLEBELSBERG KUNO NAPOK HELYSZÍNE:

Klebelsberg Kultúrkuria, 1028 Budapest Templom u. 2-10.)

NOV.
18-19.
szombat-
vasárnap

**KLEBELSBERG
KUNO NAPOK**

a Klebelsberg Emléktársaság
szervezésében

2023. november 18. szombat 15.30

Tudományos-szakmai fórum

„NEMZETI MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS CSATORNÁK

A DEMOKRÁCIA SZOLGÁLATÁRA” címmel

Művészetpedagógiai, művészetszociológiai, művészetpszichológiai, művészetfilozófiai – zeneetikai kérdések megjelenése; többek között a régió online lapjában a Hidegkúti Hírek – Budai Echóban, a Parlandoban, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek zenepedagógiai folyóiratában, valamint a Magyar Nemzeti Írószövetség Magyar Múza nyomtatott kulturális folyóiratában, és a Magyar Katolikus Rádióban, a klebelsbergi szellemi örökség jegyében, kerekasztal formában.

MEGNYITÓ:

Weber: f-moll klarinétverseny II., III. tétel

Előadják: Zsigmond Szabolcs klarinétén és Tóka Szabolcs zongorán

A fórum levezetője **Dr. Földesdy Gabriella**, az MNÍ főtítkára

ELŐADÁSOK:

1. KLEBELSBERG, A KULTÚRPOLITIKUS ÉS A POLITIKAI KULTÚRA – A tudományos ismeretterjesztés igénye a Hidegkúti Hírekben, és a Parlandoban

Dr. Erdősi-Boda Katinka, a rendezvény házigazdája, a Klebelsberg Emléktársaság ü.elnöke, a Hidegkúti Hírek főszerkesztője

2. A MAGYAR MŰZSA HELYE A MAGYAR IRODALOMBAN

Madár János, a Magyar Nemzeti Írószövetség elnöke

3. KERESZTÉNY ÚJSÁGÍRÁS AZ ELEKTRONIKUS SAJTÓBAN

Szikora József, a MAKÚSZ elnöke, a Magyar Katolikus Rádió főszerkesztője

4. A KERESZTÉNY ÉRTELMISÉG FELADATA A MÉDIA TERÜLETÉN

Dr. Zachar Péter Krisztián, Keresztény Értelmiségi Szövetségének társelnöke

5. VISSZAÉLÉSEK A KOMMUNIKÁCIÓBAN

Dr. Füredi Mihály, a Klebelsberg Emléktársaság elnökségi tagja

További hozzászólások (a lenti címen lehet jelentkezni)

2023. november 18. szombat 18.00

ADJ BÉKESSÉGET ISTENÜNK

A TERÉZVÁROSI ADVENT KÓRUS JÓTÉKONYSÁGI KONCERTJE

Frédéric Chopin: Esz-dúr Nocturne | George Ratbone: Mondj Új dalt az Istennek

Mozart: É-dúr Adagio | Camille Saint-Saens: Áldd Urad Istened

Tóka Szabolcs zongora-improvizációja | Bedrich Smetana: 91. Zsolt.: Szárnyaival

véd, óv az Úr | Mozart: C-dúr Rondó | Händel: Ombra mai fu

Félix Mendelssohn: Adj békességet Istenünk

Közreműködnek: **Áchim-Kovács Anikó** hegedűművész,

Tóka Szabolcs orgonaművész, **Tajti Enikő** karvezető, a Társaság tagjai

és **Kormos Gábor** karvezető

NOV. 19.
vasárnap
16.30

2023. november 19. vasárnap 16.30

**„EURÓPAI BARANGOLÁSAIM -
ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÜNK SZÉPSÉGEI”**

Dévényi Dömötör fotóművész, az Újbudai Fotókör tagjának kiállítása

Megnyitja: **Dr. Górács Csaba**, a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség választókerületi elnöke

Bizet: Carmen áriák (Habanera, Seguidilla)

Közreműködik: **Bándi Írisz Réka** operaénekes,

Tóka Szabolcs zongoraművész, a Klebelsberg Emléktársaság tagjai

A kiállításon Európa városainak rejtett gyöngyszemeit láthatjuk

a művész szemén, optikáján keresztül.

A varázslatos természeti értékek és az épített környezet harmóniájának bemutatása, az értékek védelme mindnyájunk érdeke.

A fotókiállítás a maga eszközeivel ehhez próbál hozzájárulni.

A programokon a részvétel előzetes regisztrációhoz kötött.

Kérjük, hogy részvételi szándékát jelezze **2023. november 6-ig** az **erdosik@t-online.hu** címen, vagy a **06 30 973 1725** telefonszámon.

Köszönettel: Dr. Erdősi Károly, a Klebelsberg Kuno Emléktársaság szóvivője.

A programjainkat a változtatás jogát a szervezők fenntartják.

